

Денежко Олександр Валерійович
курсант 4 курсу факультету з підготовки слідчих
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ
науковий керівник: Сліпченко В.І.
Кандидат юридичних наук, доцент, майор міліції

АРЕШТ НА КОРЕСПОНДЕНЦІЮ ЗА КПК УКРАЇНИ 1960 РОКУ ТА КПК УКРАЇНИ 2012 РОКУ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Стаття 8 Конвенції про громадянські й політичні права закріплює право на таємницю кореспонденції [1,с.12]. Вказане право, відповідно до національного законодавства (ст. 32 Конституції України, ст. 187 КПК 1960р., ст. 261 КПК 2012р.) може обмежуватись у випадках, що прямо встановлені останнім. Так, зокрема, у випадку, коли в кореспонденції містяться докази, що мають значення для вирішення справи - вона може бути долучена до судової справи попри наявність згоди на це фізичних осіб, яких вона стосується. Однак з метою захисту даного права від можливих порушень з боку інших осіб законодавець регламентує заборону поширення інформації отриманої внаслідок накладення арешту на кореспонденції.

Арешт на кореспонденцію за КПК 1960р.

Накладення арешту на кореспонденцію – слідча дія, що може бути проведена до порушення кримінальної справи у разі запобігання злочину При проведенні цієї слідчої дії слідчий повинен вживати заходів до того, щоб не були розголошені виявлені при цьому обставини особистого життя фізичної особи (ст. 185 КПК України). Як гарантія дотримання цього права особи може слугувати проведення слухання справи у закритому судовому засіданні [2,с.94].

Однак в будь-якому випадку, лише в судовому порядку повинна доводитись легітимність порушення цього права, а також підтвердження того, що це порушення здійснювалось з метою запобігання злочинів чи з'ясування істини під час розслідування кримінальної справи, а також те, що іншими способами одержати таку інформацію було неможливо.

В законі чітко встановлено, за наявності яких підстав і в якій процесуальній формі допускається таке серйозне обмеження одного з найістотніших конституційних прав особи, причому навіть таємно від неї.

У практиці Європейського суду з прав людини знайшла відображення система критеріїв правомірності втручання в приватне життя, яке включає такі вимоги:

- втручання допускається виключно відповідно до закону;
- таке втручання дійсно необхідне в демократичному суспільстві [1,с.17].

Поняття "необхідність втручання в демократичному суспільстві" обумовлене легітимністю мети втручання і дотримання принципу пропорційності, тобто балансу інтересів захисту національної безпеки та серйозності втручання.

Арешт на кореспонденцію може бути застосовано лише за наявності достатніх підстав вважати, що у листах, телеграфній та іншій кореспонденції підозрюваного чи обвинуваченого іншим особам або інших осіб підозрюваному чи обвинуваченому, може містяться дані про вчинений злочин або документи і предмети, що мають доказове значення, і якщо іншими способами одержати ці дані неможливо. До кореспонденції, на яку може бути накладено арешт, відносяться листи всіх видів, бандеролі, посилки, поштові контейнери, перекази, телеграми, радіограми тощо. Арешт на кореспонденцію з метою запобігти злочину може бути застосовано до порушення кримінальної справи. За наявності підстав, слідчий за погодженням з прокурором звертається з поданням до голови апеляційного суду за місцем провадження слідства про накладення арешту на кореспонденцію чи зняття інформації з каналів зв'язку. Голова суду чи його заступник розглядає подання, вивчає матеріали справи, при необхідності вислуховує слідчого, вислуховує думку прокурора, після чого залежно від підстав для прийняття такого рішення виносить постанову про накладення арешту на кореспонденцію або про відмову в цьому. Постанова оскарженню не підлягає, на неї не може бути внесено подання прокурором

Арешт на кореспонденцію за новим КПК України

Новий КПК вніс в інститут арешту на кореспонденцію не дуже багато змін. По-перше, підстави для накладення арешту на кореспонденцію стали більш вагомими, за ст. 261 КПК тобто «...накладення арешту на кореспонденцію особи без її відома проводиться у виняткових випадках на підставі ухвали слідчого судді», тобто держава дбає про недоторканість кореспонденції осіб. Також бачимо лібералізацію і в тому, що «арешт на кореспонденцію накладається, якщо під час досудового розслідування є підстави для переконання за більшою вірогідністю...».

По-друге, процедура фактично не змінилася, окрім: того, що за новим КПК України, огляд проводиться без понятих, після огляду кореспонденція або вилучається, або направляється адресату без затримок; на керівника установи, де проводиться затримка кореспонденції, її огляд, покладається обов'язок сприяти проведенню негласних слідчих (розшукових) дій [3,с.124].

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України (Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України) 28.06.1996 року.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010р.
3. Руфанова В.М. Кримінологічна характеристика осіб, які вчиняють злочини, пов'язані з незаконним використанням бюджетних коштів // Форум права.-2012.-№2
4. Часопис Академії адвокатури України -№13 (4'2011)// Гладун О.З. Кримінологічна характеристика осіб, які вчинили злочин проти порядку виконання бюджету.

Нечаєв Денис Сергійович

курсант 4 курсу факультету з підготовки слідчих
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

Науковий керівник: Захарко А. В

Кандидат юридичних наук., доцент, майор міліції

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ЗАПОБІЖНИХ ЗАХОДІВ ДО НЕПОВНОЛІТНІХ ПІДОЗРЮВАНИХ НА ДОСУДОВОМУ ПРОВАДЖЕННІ ЗА КПК УКРАЇНИ 2012 РОКУ